PANEL EKSPERCKI

Województwo śląskie

Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego

Projekt „Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego” jest inicjatywą realizowaną w ramach programu Erasmus+ i ma na celu zidentyfikowanie i przezwyciężenie barier w zaangażowaniu organizacji branżowych oraz samorządu gospodarczego w formalne kształcenie zawodowe młodzieży.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Razem do Kongresu
Kształcenia Dualnego

Numer projektu: **2023-2-PL01-KA210-VET-000171268**
Tytuł projektu: **Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego** (ang. Together for the Congress of Dual Education)

Program Erasmus+
Kształcenie i szkolenia zawodowe (KA2 VET)

Podmiot udzielający dotacji: **Narodowa Agencja Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności**

Data rozpoczęcia projektu: 2024-03-01
Data zakończenia projektu: 2025-07-31

Organizacje uczestniczące w projekcie:

Lider projektu: **Fundacja Społeczeństwo i Gospodarka**
Partnerzy: **Narodowe Forum Doradztwa Kariery** oraz **Institut für angewandte Beratungswissenschaften GmbH**

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Wszystkie rezultaty wypracowane w ramach projektu „Razem do Kongresu kształcenia Dualnego” udostępniane są na zasadzie otwartych licencji (CC BY-SA 4.0 DEED). Można z nich korzystać bezpłatnie i bez ograniczeń. Kopiowanie lub przetwarzanie tych materiałów w całości lub w części bez zgody autora jest zabronione. W przypadku wykorzystania rezultatów niezbędne jest podanie źródła finansowania oraz jego autorów.

Pełna treść licencji dostępna jest na stronie: **https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/**

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Razem do Kongresu
Kształcenia Dualnego

Województwo śląskie 3

O projekcie 7

Działania projektowe 8

System kształcenia dualnego w Polsce 9

Podsumowanie 13

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo śląskie

Witam Państwa na panelu eksperckim w województwie śląskim – w regionie o przemysłowym sercu Polski, który stoi na progu wielkiej zmiany gospodarczej. Śląsk od ponad wieku kojarzony był z górnictwem, hutnictwem, ciężkim przemysłem. Dziś jednak region śląski znajduje się w punkcie zwrotnym: wygaszanie kopalń i restrukturyzacja tradycyjnych sektorów idą w parze z rozwojem nowych branż – nowoczesnej produkcji maszyn, motoryzacji, energetyki odnawialnej, a także usług i technologii informatycznych. Katowice i okolice przyciągają centra biznesowe i startupy technologiczne, zaś miasta takie jak Gliwice, Tychy czy Bielsko-Biała rozwijają sektor automotive (fabryki samochodów, autobusów, części) oraz przemysł maszynowy i chemiczny. Wciąż działa gęsta sieć mniejszych firm rzemieślniczych, warsztatów, które stanowiły przez dekady zaplecze dla wielkich zakładów. Edukacja branżowa na Śląsku ma zatem wyjątkową rolę do odegrania: musi wspierać transformację gospodarczą regionu, przekwalifikowując młode pokolenie na zawody przyszłości, a zarazem nie zaniedbać tradycyjnych rzemiosł i rangi kompetencji praktycznych.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo śląskie

Najważniejsze wyzwanie to właśnie ta transformacja dualna. Wielu rodziców obecnych uczniów pracowało w kopalniach czy hutach – zawody te odchodziły z rynku, co może rodzić w rodzinach obawy: “czy warto iść do szkoły branżowej, skoro dawny przemysł upada?”. My musimy pokazać, że szkolnictwo zawodowe na Śląsku to droga do nowych, stabilnych i dobrze płatnych profesji. Dualne kształcenie może tu odegrać ogromną rolę, bo pozwala uczyć się zawodu bezpośrednio w firmach, które rozwijają się w miejsce tych odchodzących. Już teraz obserwujemy inicjatywy, gdzie firmy motoryzacyjne czy kolejowe obejmują patronatem klasy w technikach, by kształcić przyszłych pracowników “pod siebie”. Region ma również unikalny atut – Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (KSSE), pełna nowoczesnych fabryk, współpracuje z Politechniką Śląską nad programami kształcenia dualnego na poziomie studiów inżynierskich. Można by pomyśleć o powiązaniu tego ze szkołami średnimi, tworząc ścieżkę od technikum do studiów dualnych i dalej do pracy.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo śląskie

Nie zapominajmy o małych firmach i rzemiośle. Śląsk zawsze słynął ze świetnych fachowców, jednak dziś wielu drobnych przedsiębiorców może nie mieć zasobów, by angażować się w edukację młodzieży. Potrzebują wsparcia organizacyjnego – np. regionalnego centrum informacji dla pracodawców zainteresowanych kształceniem dualnym. Taki pomysł pojawił się podczas naszego projektu i wydaje się wart rozważenia: centrum mogłoby pomagać załatwiać formalności, łączyć szkoły z rzemieślnikami, a nawet organizować wspólne szkolenia mistrzów. Warto także docenić i promować firmy, które już teraz angażują się w edukację – na Śląsku działa np. program “Śląskie. Zawodowcy” oferujący szkolenia i praktyki w dużych firmach jak FCA, Alstom, czy Rafako. Takie inicjatywy można by rozszerzyć, a najlepsze firmy czy szkoły nagradzać certyfikatami jakości (pomysł certyfikacji klas patronackich również się pojawił).

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo śląskie

Kończąc wprowadzenie, podkreślę wagę dzisiejszej dyskusji. Śląsk ma wszystko, by przodować w zmianach w edukacji zawodowej – tradycję szkolnictwa technicznego, silne uczelnie, dojrzały rynek pracy i świadomych pracodawców. Teraz potrzeba nam pomysłów, jak te elementy jeszcze lepiej poskładać. Zachęcam Państwa do szczerego dzielenia się opiniami: co w obecnym systemie działa, a co wymaga pilnej poprawy? Jak przyciągnąć młodzież do szkół branżowych, przełamując czasem krzywdzące stereotypy? Może poprzez kampanię społeczną ukazującą atrakcyjne zawody przyszłości – taki postulat również się pojawił. Głos śląskich ekspertów jest niezmiernie ważny dla całej Polski – bo jeśli tu, w sercu przemysłowym kraju, dualne kształcenie odniesie sukces, stanie się to wzorem dla innych regionów. Liczę na Państwa aktywność i pomysłowość – razem wypracujmy rekomendacje dla Śląska i całego kraju.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

O projekcie

Główne cele projektu to:

1. Zidentyfikowanie barier w zaangażowaniu organizacji branżowych oraz samorządu gospodarczego w kształcenie dualne młodzieży.
2. Wypracowanie rekomendacji dla zwiększenia zaangażowania organizacji branżowych i samorządu gospodarczego w formalne kształcenie zawodowe.
3. Stworzenie przestrzeni do partnerskiego dialogu na temat formy zaangażowania pracodawców w kształcenie zawodowe poprzez organizację konferencji „Kongres Kształcenia Dualnego”.

Projekt koncentruje się na:

1. Włączaniu i różnorodności we wszystkich obszarach edukacji, szkolenia, młodzieży i sportu.
2. Dostosowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.
3. Przyczynianiu się do innowacji w kształceniu i szkoleniu zawodowym.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Działania projektowe

1. **Analiza danych zastanych i opracowanie listy zagadnień dla paneli eksperckich**
   Przeprowadzenie analizy istniejących danych dotyczących kształcenia dualnego.
2. **Panele eksperckie z udziałem partnera zagranicznego**
   Organizacja paneli dyskusyjnych z udziałem ekspertów branżowych oraz instytucji publicznych.
3. **Stworzenie raportu z badań i organizacja konferencji „Kongres Kształcenia Dualnego”**
   Opracowanie raportu na podstawie wyników paneli eksperckich oraz organizacja konferencji końcowej.
4. **Ewaluacja i upowszechnianie**
   Przeprowadzenie ewaluacji projektu i upowszechnianie jego wyników.
5. **Zarządzanie projektem**

Dofinansowane przez
Unię Europejską

System kształcenia dualnego w Polsce

W Polsce kształcenie dualne realizowane jest **w ramach branżowej szkoły I stopnia** przemiennie **z kształceniem zawodowym w miejscu pracy. Młodociani pracownicy** w trakcie odbywania praktycznej nauki zawodu **otrzymują wynagrodzenie miesięczne** na podstawie umowy o pracę. **Refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników** wypłacana jest pracodawcom **z Funduszu Pracy**, będącego w dyspozycji **Ministra Rodziny i Polityki Społecznej**.

Polski model kształcenia dualnego
/prowadzony przemiennie w szkole i miejscu pracy, około 50%/

Według danych Ministerstwa Edukacji i Nauki, tylko **10% uczniów szkół ponadpodstawowych kształci się przemiennie w szkole i miejscu pracy**. W najbardziej rozwiniętych gospodarczo krajach Unii Europejskiej dualnie kształci się 50% młodzieży. Stąd potrzeba **rozwoju doradztwa zawodowego w Polsce.**

Dofinansowane przez
Unię Europejską

System kształcenia dualnego w Polsce

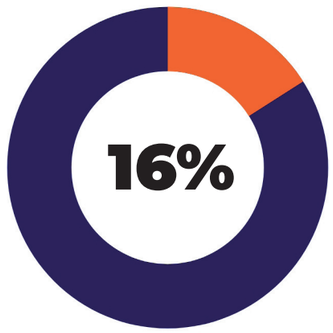

branżowa szkoła I stopnia,
w tym:

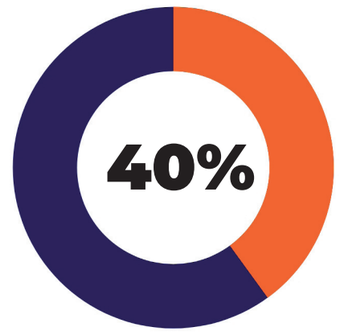

technikum

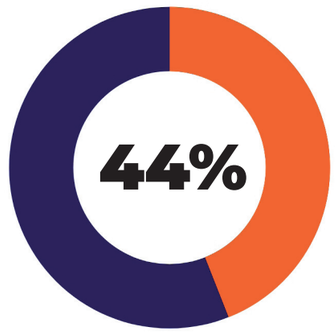

liceum ogólnokształcące

40%
kształcenie zawodowe w warsztatach szkolnych

60%
kształcenie dualne młodocianych pracowników - nauka zawodu u pracodawcy

Dofinansowane przez
Unię Europejską

System kształcenia dualnego w Polsce

Największy udział w kształceniu dualnym w Polsce mają **zakłady rzemieślnicze**. Organizacje rzemiosła, cechy i izby, **są aktywne w każdym powiecie** na terenie kraju.

23 tys.
zakładów
szkolących

300 tys.
pracowników
rzemiosła

76 tys.
uczniów /
młodocianych pracowników

2,9 mln
świadectw czeladniczych
i dyplomów mistrzowskich
wydanych od 1945 roku

530
organizacji
rzemieślniczych

Dofinansowane przez
Unię Europejską

System kształcenia dualnego w Polsce

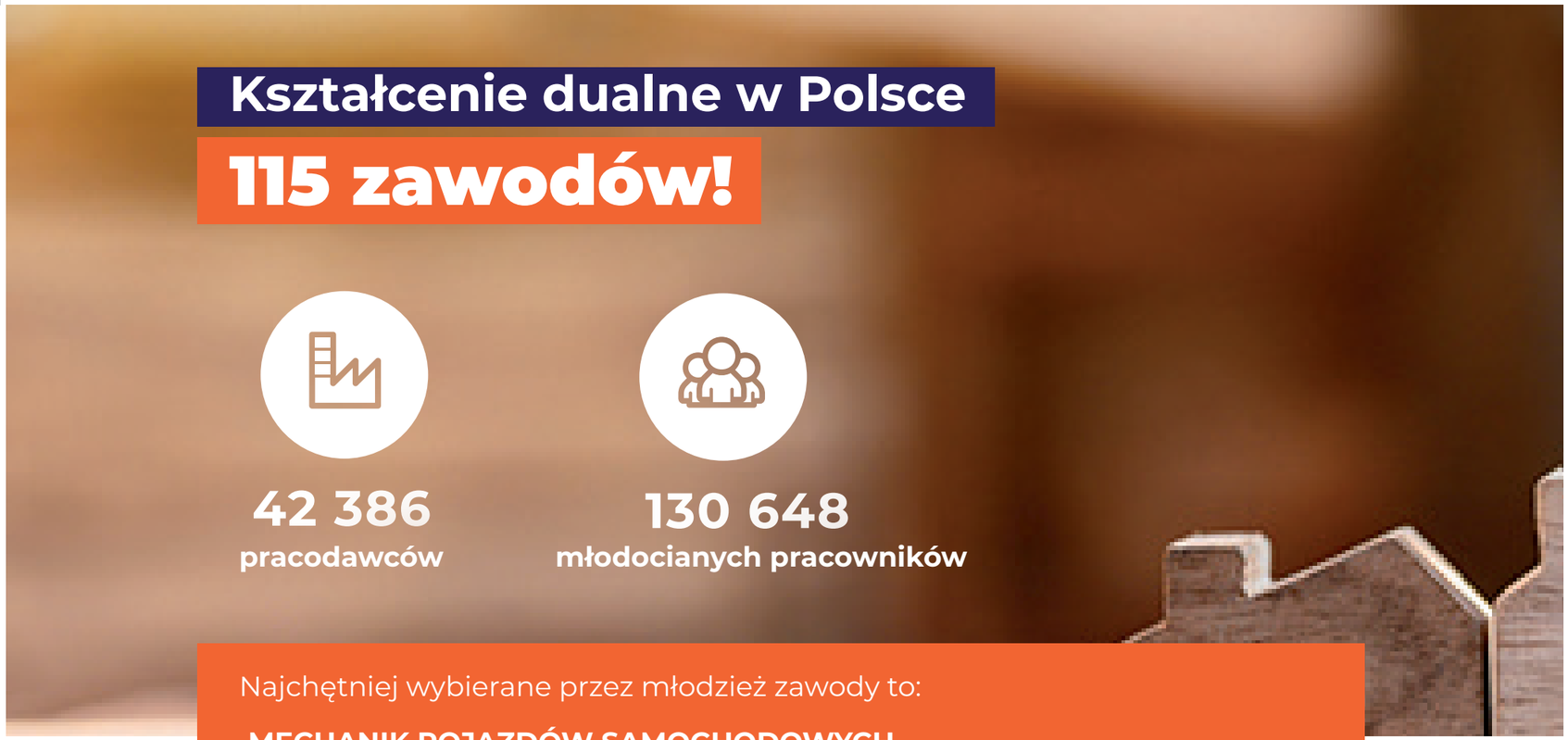

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podsumowanie

Projekt „Razem do Kongresu Kształcenia Dualnego” stanowi istotny krok w kierunku poprawy jakości kształcenia zawodowego w Polsce poprzez zwiększenie zaangażowania pracodawców i stworzenie platformy do partnerskiego dialogu. Realizacja projektu przyczyni się do lepszego dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, wspierając tym samym rozwój kompetencji zawodowych młodzieży.

Dofinansowane przez
Unię Europejską